

Arkivsak-dok. 202146648-3
Saksbehandler Per Arne Stavnås

Saksgang
Fylkesutvalget 2019-2023

Møtedato
21.12.2021

Utvalgssaksnr
284/21

Fylkeskommunens uttalelse til høring av forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø

Fylkesdirektørens innstilling:

1. Trøndelag fylkeskommune anerkjenner Forsvaret sitt behov for revisjon av skyte- og øvingsfelt i sjø. Vi ser det også som positivt at Forsvarsdepartementet legger opp til at flere felt i områdene i Frohavet avvikles.
2. Trøndelag fylkeskommune savner en grundigere vurdering av lovanvendelsen og forholdet mellom sikkerhetsloven og plan- og bygningsloven (PBL). Vi er kritiske til at Forsvarsdepartementet vil frata kommunene handlingsrom innenfor de områdene de har arealmyndighet. Det er bekymringsfullt at dette skal skje uten at etablerte prosesser for samordning og avveining av interesser blir fulgt.
3. Trøndelag fylkeskommune mener at det er en mangelfull beskrivelse og vurdering av konsekvenser for annen aktivitet i områdene og mulighet for sameksistens og avbøtende tiltak. Det må som et minimum forutsettes konsekvensanalyser for hele området som tilsvarer kravene som legges til grunn i PBL.
4. På bakgrunn av dette mener Trøndelag fylkeskommune at det er behov for å gjennomføre en mer omfattende utredning og prosess før det tas en beslutning i saken om å fastsette ny struktur for skyte- og øvingsfelt for Forsvaret.

Vedlegg:

Nummererte vedlegg som følger saken:

Andre refererte dokumenter i saken:

[Link til høringsdokumentene](#)

[Link til KS sin uttalelse](#)

[Link til Namdalskysten Næringsforening sin uttalelse](#)

Link til uttalelser fra Trønderske kommuner:

[Link til Osen kommune](#)

[Link til Hitra kommune](#) (Kommunene Frøya, Hitra og Ørland har samarbeidet om uttalelse til saken)

[Link til Ørland kommune](#)

[Link til Nærøysund kommune](#)

[Link til Åfjord kommune](#)

Sammendrag

Denne saken omhandler høringsuttalelse til forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø, med tilhørende høringsdokument og vedlegg, utsendt på høring av Forsvarsdepartementet med høringsfrist 13.12.2021. Fylkeskommunene ble ikke oppført som høringsinstans og Trøndelag fylkeskommune fikk derfor utvidet høringsfrist til 31.12.2021.

Fylkesdirektøren anerkjenner Forsvarets behov for skyte- og øvingsfelt i sjø som en vesentlig nasjonal interesse, men mener det er behov for å gjennomføre en mer omfattende utredning og prosess før det tas beslutning om å fastsette ny struktur for skyte- og øvingsfelt i sjø for Forsvaret.

Bakgrunn:

Forsvarsdepartementet sendte 13. september 2021 forslag til ny forskrift etter sikkerhetsloven om skyte- og øvingsfelt i sjø på høring, med frist 13.12.2021. Fylkeskommunene ble ikke oppført som høringsinstans og Trøndelag fylkeskommune fikk derfor utvidet høringsfrist til 31.12.2021.

Faktiske opplysninger:

Trøndelag fylkeskommune Trööndelagen fylhkentjïelte

Den eksisterende skyte- og øvingsfeltstrukturen til Forsvaret består av 87 felt langs kysten fra Oslofjorden og videre til Kvæningen ved Finnmarkskysten. Feltene utgjør tidsavgrensede faresoner som kan være mulig å kombinere med annen ferdsel. Forsvaret har hatt begrenset formelt grunnlag for å sikre sin skyte- og øvingsaktivitet i sjø. Ifølge høringsnotatet er utfordringen med sambruk innenfor feltene særlig knyttet til etablering av faste installasjoner som for eksempel akvakulturanlegg, havvindanlegg osv.

Forslaget innebærer å videreføre 38 av de nåværende skyte- og øvingsfeltene. 49 felt avvikles. Forslaget innebærer også opprettelse av flere nye felt ved Finnmarkskysten og en utvidelse i omfang og antall felt på Halten. For enkelte av feltene som er foreslått videreført er det gjort mindre grensejusteringer.

Forsvarsdepartementet foreslår at Forsvarets skyte- og øvingsfelt på sjøen fastsettes som forbudsområder gjennom forskrift etter sikkerhetsloven § 7-5 bokstav b og c, noe som vil gi Forsvaret rettsvern for arealbruk og aktiviteter innenfor feltene. Hensikten er å sikre Forsvarets tilgang til nødvendige skyte- og øvingskapasiteter på sjøen over tid, noe som de mener vil være en forutsetning for vedlikehold og oppøvelse av Forsvarets operative evne.

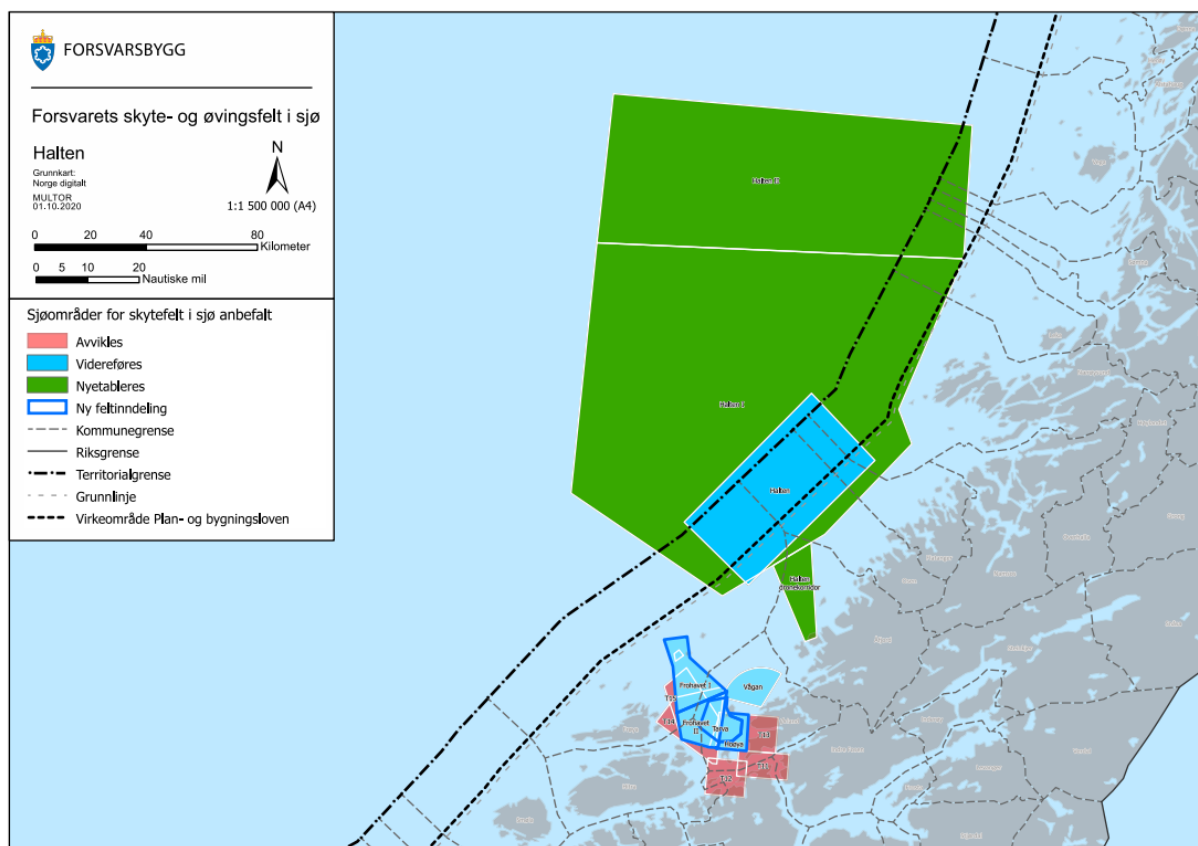
Ifølge høringsnotatet er det gjort tilpasninger av skytefeltstrukturen for å avverge kjente konflikter med akvakultur, energiproduksjon fra havvind og enkelte registrerte områder for oljeproduksjon.

Det foreslås å innføre en plikt for Forsvaret til å utarbeide skytefeltinstrukser for skytefeltene. De skal gi nærmere instrukser og informasjon om gjeldende prosedyrer for varsling av aktivitet i skytefeltene, prosedyre for sikring av området, eventuelle faste installasjoner som det skal tas hensyn til og hvilke særlige hensyn til miljø- og naturmangfold som gjør seg gjeldende i de enkelte skytefeltet.

Skyte- og øvingsfelt i Trøndelag

For Trøndelag medfører forslaget en reduksjon i eksisterende skyte- og øvingsfelt innenfor virkeområdet for plan- og bygningsloven (PBL) i kommunene Frøya, Hitra og Ørland. Skytefeltet ved Halten er forslått vesentlig utvidet for å dekke nye behov for våpen og taktikker som skal anvendes av kampflyene. Kun mindre deler av nye felt faller innenfor virkeområdet for PBL, men med utvidelsen kommer imidlertid noe mer areal innenfor PBL sitt virkeområde, sammenlignet med dagens felt.

Trøndelag fylkeskommune Trööndelagen fylhkentjielte

Kart over endringer i skyte- og øvingsfelt i Trøndelag. Kilde: Høringsnotat Vedlegg 2

Ifølge høringsnotatet skal Halten I og II benyttes av kampfly til missilskyting og slipp av presisjonsbomber med lang rekkevidde, og i samtrening med Sjøforsvaret og utenlandske styrker på overflaten og i lufta. En dronekorridor fra Stokkøya vil kun brukes for droneflyving og ikke skyting. Fareområdene vil benyttes noen uker pr. år. Halten I og II er i konfliktvurderingstabellen angitt med rød kategori, som er områder med størst arealkonflikt. Dette som følge av overlapp med havbruk til havs og olje- og gassutvinning, som ikke vil være forenelig med Forsvarets aktivitet på grunn av faste installasjoner. Halten I er i rød kategori på grunn av overlapp med utredningsområder for havvind Nordøyan – Ytre Vikna. Det er forutsatt at dersom Halten I og II blir etablert, kan det eksisterende skytefeltet EN D253 Utsira avvikles, der deler av dette feltet faller innenfor området som er åpnet for havvind.

Totalt øker arealet til skyte- og øvingsfelt i sjø i Norge fra 36 873 km² til 52 859 km². For Trøndelag innebærer dette (jf. også etterfølgende kart):

- Området Frøya, Hitra og Ørland: Samlet areal for dagens skyte- og øvingsfelt anslås redusert fra ca 1300 til 700 km². Alle felt som videreføres ligger innenfor virkeområdet for PBL i kommunene Frøya, Hitra og Ørland. I all hovedsak i sjø, men også mindre områder på land.
- Området Halten: Samlet areal anslås økt fra ca 2 000 til 19 500 km² gjennom utvidelse av eksisterende felt og etablering av nye felt. Området ligger i all hovedsak utenfor PBL sitt virkeområde, og forvaltes av staten etter sektorlovgivningen, i hovedsak av OED, NFD og KLD. Mindre deler er innenfor PBL

Trøndelag fylkeskommune Trööndelagen fylhkentjïelte

sitt virkeområde i kommunene Frøya, Åfjord, Osen, Flatanger, Nærøysund og Leka.

Drøftinger:

Trøndelag fylkeskommune har en rolle som regional utviklingsaktør, og har fastsatt mål og retning for ønsket utvikling i Trøndelag. Fylkeskommunen har også myndighet og oppgaver etter PBL, der vi blant annet kan fastsette regionale planer for arealbruk og er veileder for kommunene. Som en del av samfunnsutviklerrollen har vi også myndighet innenfor andre sektorlover, som blant annet akvakulturloven og kulturminneloven. Fylkesdirektøren ser at forslaget til ny regulering av skyte- og øvingsfelt i sjø vil komme i konflikt med andre samfunnsinteresser og dermed kan påvirke måloppnåelse for regional utvikling i Trøndelag. Eksempel på dette er langsiktig og bærekraftig utvikling av havbruksnæringene som bidrar til nye inntekter, sysselsetting og bosetting langs kysten av Trøndelag. Gode avklaringer og utredninger av konsekvenser for ulike arealinteresser og myndighetsoppgaver er derfor avgjørende.

Fylkesdirektøren vil understreke at Forsvaret spiller en viktig rolle i Trøndelag og anerkjenner Forsvaret sitt behov for skyte- og øvingsfelt i sjø som en vesentlig nasjonal interesse. Slike behov må arealplanlegging ta hensyn til. Fylkesdirektøren anerkjenner behovet for revisjon av skyte- og øvingsstrukturen som er beskrevet i høringsnotatet. Fylkesdirektøren ser det også som positivt at Forsvarsdepartementet legger opp til at flere felt i områdene i Frohavet utvikles, og at områder i sjø dermed frigjøres for annen bruk, eller eventuelt for vern.

Generelle konsekvenser, hjemmelsgrunnlag og prosess

Forslaget betyr at Forsvaret sitt behov i alle områder angitt som skyte- og øvingsfelt i praksis får forrang framfor andre interesser. Reguleringen innebærer forbud mot ferdsel, aktivitet og etablering av nye faste installasjoner med unntak av det som konkret angis i forskriften, det som Forsvaret kan tillate etter søknad, og sambruk som eventuelt tillates gjennom nærmere bestemmelser for feltene.

Forskriften gir ikke rettsvirkning for forvaltning av ressurser i sjø som staten har tatt eiendomsrett til eller råderett over, og som forvaltes av OED etter Petroleumsloven og havenergiloen. Imidlertid vil i realiteten trolig nye anlegg og virksomhet med utgangspunkt i slike ressurser, f.eks. havvindanlegg, ikke kunne etableres i forbudsområdene. Dette framkommer av konfliktvurderingene i høringsdokumentene. For områder som ligger innenfor virkeområdet for PBL settes kommunenes forvaltning etter PBL til side. Departementet legger til grunn at det er mer hensiktsmessig, og at det er hjemmel for å benytte sikkerhetsloven § 7-5 til omfattende båndlegging av areal.

Uklart hjemmelsgrunnlag

Behovene for skyte- og øvingsfelt ble tidligere utredet av et fast rådgivende utvalg til vurdering av Forsvarets øvingsmuligheter (sist Fostervollutvalget, jf. [NOU 2004: 27](#)). Dette resulterte i andre løsninger for å ivareta forswarets behov enn det Forsvarsdepartementet nå legger opp til, spesielt når det gjelder forholdet til PBL.

Fostervollutvalget mente at «det må være et mål å ivareta en samordning mellom Forsvarets interesser og andre viktige samfunnsinteresser gjennom planlegging etter plan- og bygningsloven», og at «reglene som er gitt i plan- og bygningsloven vil gi en forsvarlig behandling av saker som angår utvidelser eller nyetableringer av skyte- og øvingsfelt for Forsvaret».

Den overordnede forvaltningsplanen for de norske havområdene ([Meld. St. 20 \(2019-2020\)](#)) har tilsvarende vurdering: «Arealbruk i kystnære sjøområder følger plan- og bygningslovens regler for prosesser, medvirkning med høringer og offentlig ettersyn og konsekvensutredninger. Man har med dette et mer utviklet system for å sikre samordning, samarbeid og medvirkning mellom alle berørte interesser knyttet til arealbruk i kystnære sjøområder. I tillegg til plan- og bygningsloven inneholder også andre lover regler som får betydning for arealbruk i kystnære sjøområder, deriblant havne- og farvannsloven, havressursloven, akvakulturloven mm. Utenfor sjøområdet som kommunene forvalter, er det statlige myndigheter som avklarer og regulerer arealbruken.»

Det er uklart for fylkesdirektøren hvordan departementet ser for seg at sikkerhetsloven, med tilhørende forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø, skal kobles til PBL. Som departementet selv påpeker i høringsnotatet, gjelder PBL 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen. Høringsnotatet har imidlertid ingen utredning av hvilke unntaksbestemmelser, med tilhørende konsekvenser, som vil gjøre seg gjeldende innenfor PBL sitt virkeområde.

Forslaget synes å legge til grunn en utvidet rekkevidde for bestemmelsene i ny sikkerhetslov kapittel 5 om objekt- og infrastrukturens sikkerhet, sammenlignet med praksis etter tidligere sikkerhetslov. Blant begrunnelsene for å sette PBL til side, fremhever departementet blant annet at konfliktene rundt arealbruk i sjø er i ferd med å øke, og at det er krevende å forholde seg til kommunenes planprosesser. Fylkesdirektøren kan ikke se at dette er relevante begrunnelser for ikke å bruke prosessverktøyene som PBL legger til rette for. Forholdet mellom ny sikkerhetslov og PBL er ellers ikke spesielt drøftet verken i lovproposisjonen eller NOU 2016:19 som ligger til grunn for loven. Høyesteretts vurderinger i «Blomsaken» kan tilsi at § 7-5 i ny lov ikke har vesentlig annen rekkevidde enn bestemmelsen om objektsikkerhet i tidligere sikkerhetslov § 18a. Fylkesdirektøren savner derfor også en nærmere redegjørelse for lovanvendelsen i høringsnotatet fra Forsvarsdepartementet.

Mangelfull prosess

Etablering av skyte- og øvingsfelt har tradisjonelt vært forankret gjennom Stortingets behandling av langtidsplaner for utvikling av forsvarssektoren, jf. sist LTP 2021-2024 fremmet av Solbergregjeringen. Støre-regjeringens har også besluttet å oppnevne en bredt sammensatt forsvarskommisjon for å forberede grunnlaget for en ny LTP fra 2025. Behovene ble som tidligere nevnt utredet av et fast og bredt sammensatt rådgivende utvalg. Skyte- og øvingsfelt er lite omtalt i siste LTP for forsvarssektoren. Meld. St. 20 (2019-2020) Helhetlige forvaltningsplaner for de norske havområdene, omtaler pågående

arbeid med å utrede ny struktur og løsning for formalisering og forvaltning av skyte- og øvingsfeltene. Samtidig synes meldingen å legge andre føringer for prosessene både i havområdene og i de kystnære områder, enn det Forsvarsdepartementet nå legger opp til:

«Samordning av arealbruk og sameksistens til havs: I lys av forventet vekst i nye næringer til havs vil regjeringen vurdere om det kan være enkelte havområder hvor mange kryssende hensyn gjør seg gjeldende. Regjeringen vil: – Legge til rette for gode beslutninger om sameksistens og samordning av arealbruk til havs, ved å utrede konsekvenser herunder de samfunnsøkonomiske virkningene av ulike alternativer for utnyttelse av havarealer, og vil som en politisk oppgave avveie kryssende hensyn i enkeltsaker.»

Fylkesdirektøren er svært kritisk til at forslaget fremmes på tross av at vesentlige nasjonale interesser er innarbeidet som et viktig hensyn i PBL. I tillegg fremhever både evalueringer og forskning behov for at PBL må styrkes som arena for samordning – og ikke svekkes. Forslaget fratar kommunene mulighet til å gjennomføre reguleringer i de aktuelle områdene. Det er bekymringsfullt at det skal skje uten at de etablerte forvaltningsløsninger for statlig inngripen i lokal arealbruk skal anvendes, som muligheten for å bruke statlig plan og innsigelsesinstituttet. Det må også stilles spørsmål om ikke forskriftsforslaget setter til side hele prosessen med konsekvensutredning i de aktuelle sjøområdene, jf. etterfølgende drøfting.

Samfunnsmessige konsekvenser

Fylkesdirektøren ser at følgende interesser på kort og lang sikt kan bli berørt av forslaget.

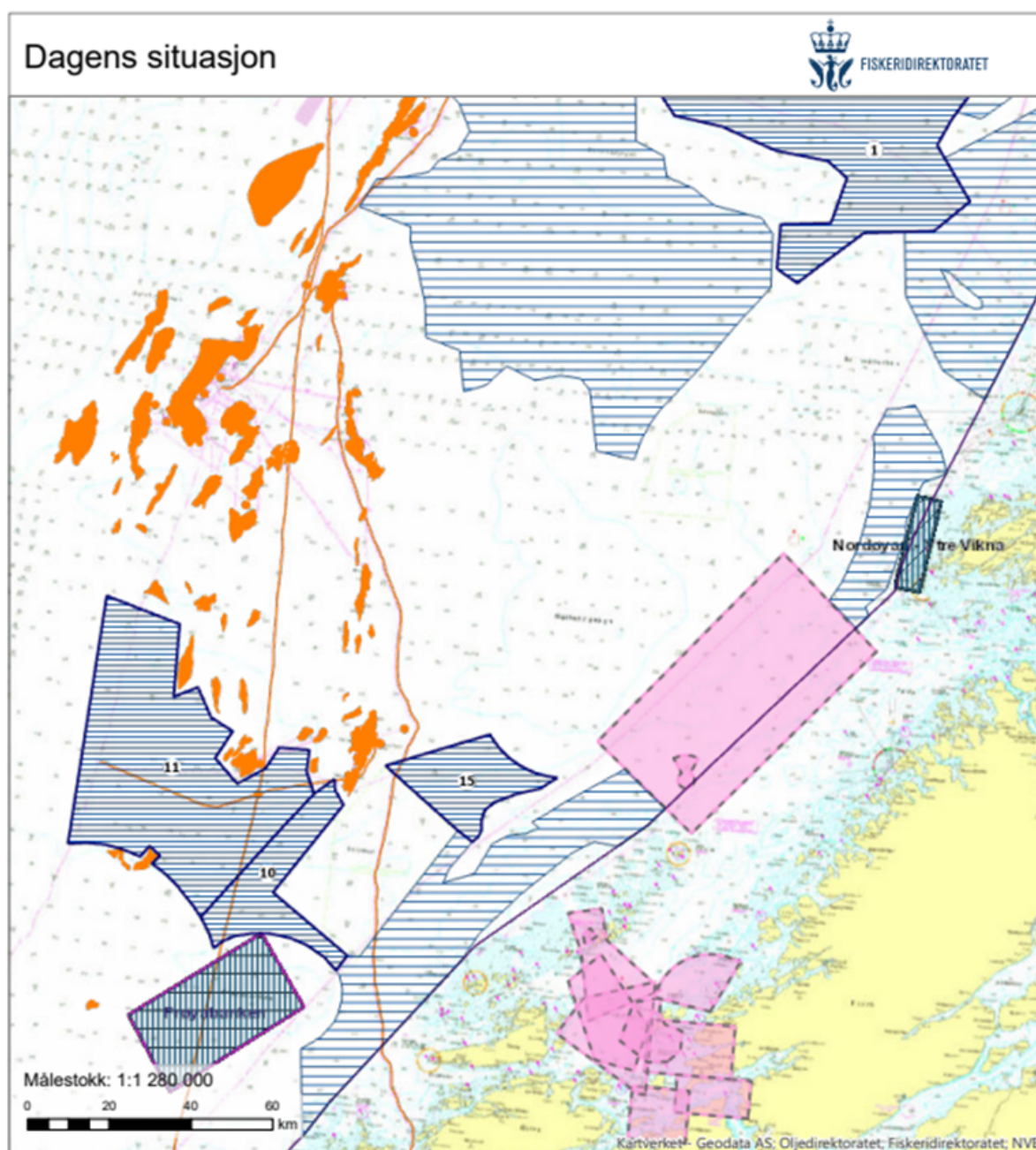
- Arealer for vindkraft
- Arealer for akvakultur
- Areal for mineralvirksomhet på havbunnen
- Arealer for bioprospektering
- Traseer for undersjøiske kabler
- Arealer til militær skyte- og øvingsaktivitet
- Verneområder (natur- og kulturverdier)
- Arealer for reiseliv
- Arealer for fiskerier
- Arealer for sjøtransport
- Arealer for petroleumsvirksomhet

I tillegg kommer:

- Arealer for karbonlagring
- Produksjon av hydrogen

Noen av disse interessene er visualisert i følgende kart der Forsvarets nåværende og planlagte skyte- og øvingsområder i sjø i Trøndelag også er synliggjort.

Trøndelag fylkeskommune
Trööndelagen fylhkentjielte

**Undersøkellesområder
Havbruk til havs**

- Undersøkellesområde
tilråding 2019
- Undersøkellesområde
identifiserte 2019

**Mulighetsområde Havbruk til
havs**

- Mulighetsområde

**Havvind (status desember
2019)**

Havvind

- nei

Layers

- Utredningsområder_for_bunnfas
- Utredningsområder_for_flytende

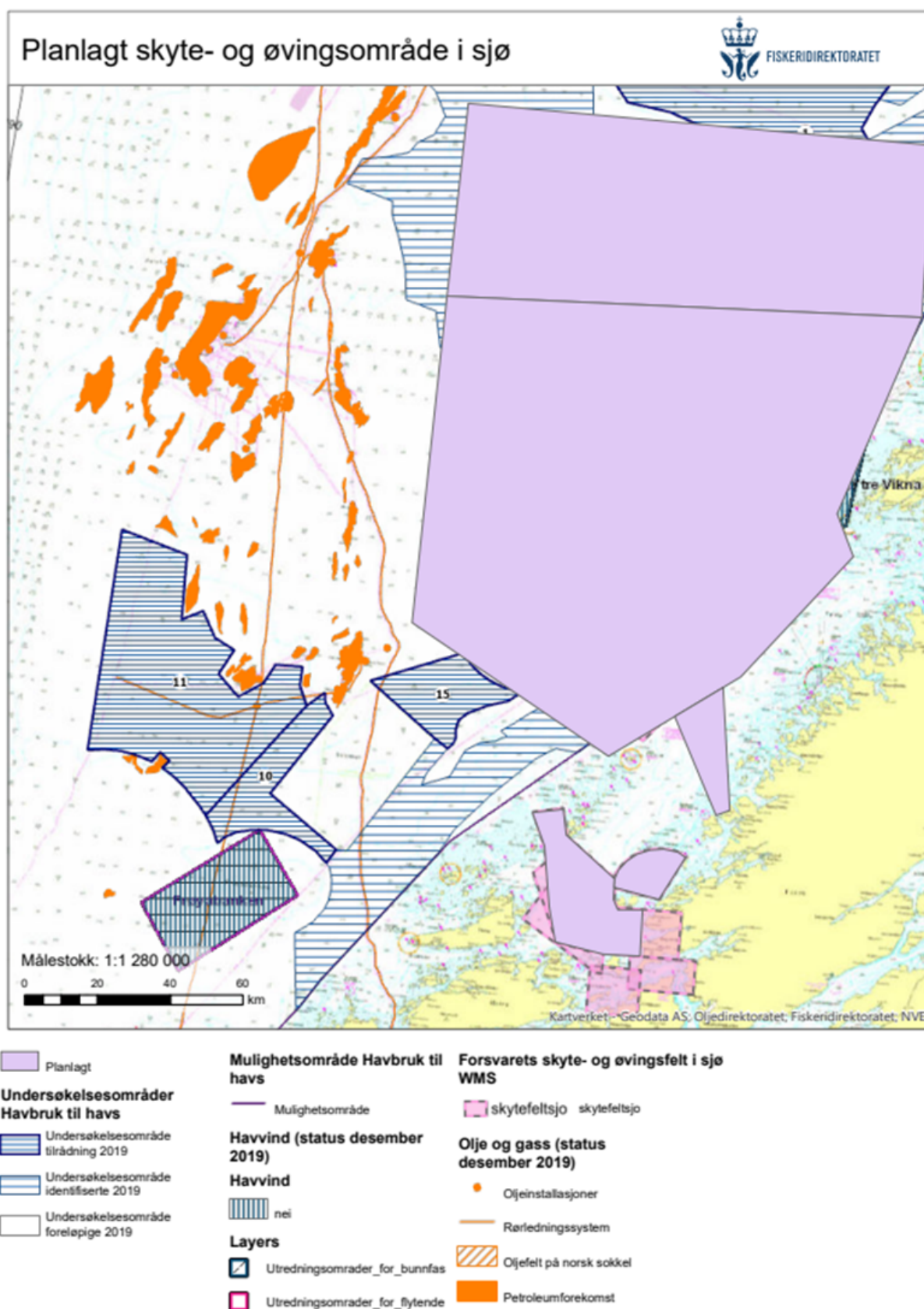
**Forsvarets skyte- og øvingsfelt i sjø
WMS**

- skytefeltsjø skytefeltsjø

**Olje og gass (status
desember 2019)**

- Oljeinstallasjoner
- Rørledningssystem
- Oljefelt på norsk sokkel
- Petroleumforekomst

Dato: 01.12.2021

Dato: 01.12.2021

Eksempler på mulige interessekonflikter

Akvakultur

Fylkesdirektøren ser det som positivt at skyte-/øvingsarealene rundt Frohavet reduseres og er trukket fra land ved Hitra og «fast-Frøya», samt at T11, T12 og T13 avvikles.

I høringsdokumentet blir det vist til at «*Samlet er sjøarealer båndlagt med skytefelt i Frohavet og ytre Trondheimsfjorden vesentlig redusert og med dette også graden av arealkonflikt med akvakulturnæringen*». Selv om arealene er redusert, oppfatter fylkesdirektøren at de foreslåtte skytefeltene/fareområdene fortsatt vil være i sterk konflikt med målet om økt vekst og utvikling. Faste installasjoner tillates fortsatt ikke på store arealer på Frohavet, et område som er ansett som et svært viktig fremtidig produksjonsområde for havbruksnæringen. Dette gjelder både matfiskproduksjon og produksjon av andre arter.

I samarbeid med Havforskningsinstituttet kartla og identifiserte Fiskeridirektoratet i 2019 undersøkelsesområder som kan være egnet for havbruk til havs, nærmere bestemt utenfor én nautisk mil utenfor grunnlinjen og innenfor Norges eksklusive økonomiske sone. Skytefelt Halten I vil være i arealkonflikt med undersøkelsesområde 15 Haltenbanken sør, skytefelt Halten II vil være i arealkonflikt med undersøkelsesområde 1 Sklinnabanken.

Fiskeri

Det vil i utgangspunktet være mulige interessekonflikter opp mot fiskeri når det gjelder nyetablering av nye store skyte- og øvingsområder på Trøndelagskysten, uten at det er mulig for fylkesdirektøren å kunne klarlegge dette nærmere innenfor frist for høring. Fylkesdirektøren mener imidlertid at mulige konsekvenser for fiskeriene er for lite utredet i høringsdokumentet.

Friluftsliv

På samme måte som for fiskeri vil det i utgangspunktet også være mulige interessekonflikter opp mot friluftsliv når det gjelder etablering av nye store skyte- og øvingsområder på Trøndelagskysten, uten at det er mulig for oss å kunne klarlegge det nærmere innenfor høringsfristen. Fylkesdirektøren mener at mulige konsekvenser for friluftsliv er for lite utredet i høringsdokumentet.

Samferdsel

Etablering av skyte- og øvingsfelt kan komme i konflikt med behov for framtidig infrastruktur innen samferdsel. Trøndelag har 6.000 kilometer fylkesvei og 16.000 kilometer kystlinje. Samferdselstilbudet skal bidra til å binde Trøndelag sammen. En del av denne oppgaven er til sjøs. Stortinget har satt krav til at fergesamband skal elektrifiseres innen 2023 og hurtigbåtsamband innen 2025. Trøndelag har 5 hurtigbåtsamband og 12 fergesamband. Kravene til elektrifisering medfører behov for å etablere ladeinfrastruktur og flytende kaianlegg langs hele Trøndelagskysten i løpet av 2020-tallet. Deler av utstyret vil være autonomt, og derved ha behov for statisk påkoblede kommunikasjonssystemer.

I tillegg har Trøndelag fylkeskommune vedtatt å skulle bygge ut 100 prosent bredbåndsdekning i hele fylket innen 2030. Dette er ikke kun til bygninger, men også langs etablert infrastruktur, i fritidsområder og ved viktige områder for næringsutvikling. Kysten er svært viktig for næringsutvikling i Trøndelag, og havbruksnæringen er en av de første næringene som vil få utbygd 5G. Planen for fremtidige skytefelt til sjøs må derfor også ta hensyn til behovet for å bygge infrastruktur for mobilt og fast bredbånd langs trøndelagskysten.

Kulturminner eldre og nyere tid

Fylkesdirektøren vi peke på at forbudsområdet for Halten I og II grenser tett opp mot de to freda fiskeværene Nordøyan og Sør-Gjæslingan og den freda fyrstasjonen Nordøyan. Fredningen er hjemlet i kulturminnelovens §§ 15, 19, og 20 som er det strengeste formen for vern av kulturminner og kulturmiljø fra nyere tid. Fredningen har til hensikt å ta vare på de særegne fiskeværene som kilde til kunnskap og opplevelse for dagens og framtidens generasjoner.

Fylkesdirektøren vil også peke på manglende kunnskapsgrunnlag om kulturminner innenfor eksisterende felt som er foreslått videreført.

Havvind og mineralforekomster til havs

Det er utfordrende i dag å skulle si noe om fremtidige interessekonflikter når det gjelder havvind og mineralforekomster til havs da det foreløpig er lite avklart hvilke muligheter og behov som finnes innenfor disse områdene. Fylkesdirektøren mener derfor det er viktig at dette blir konsekvensvurdert før store områder båndlegges slik at faste installasjoner som kan være nødvendig for potensiell næringsutvikling og energiproduksjon begrenses.

Manglende avklaring og utredning av ulike arealinteresser

Fylkesdirektørens vurdering er at høringsnotatet i for liten grad avklarer, diskuterer og utreder de ulike arealinteressene både i de områdene som foreslås videreført som skyte- og øvingsområder i sjø, og de foreslåtte nyetablerte områdene. Høringsnotatet inneholder begrenset med informasjon om viktige realiteter, jf. f.eks. arealmessige forhold og alternative muligheter. Arealinteresser som gjør seg gjeldende innen områdene er begrenset utredet og enkelte er ikke omtalt (reiseliv, landbruk). Høringsnotatet inneholder en konfliktvurdering, men ingen konsekvensutredning, og konfliktvurderingene fremstår summariske, ensidig innrettet og dermed ubalanserte. Sambruksspørsmål, allmennhetens interesser og privatrettslige spørsmål blir i all hovedsak overlatt til etterfølgende prosesser etter at rammebetingelsene og forsvarets rettsvern er fastlagt.

Kystkommunene er svært avhengig av næringsutvikling utenfor sin kystlinje, også utenfor grunnlinjen, for å kunne utvikle seg fremover. En oppbinding av arealer som forhindrer etablering av faste installasjoner vil være begrensende for denne utviklingen. Dette kommer også frem av høringsuttalelsene fra kystkommunene i Trøndelag (vedlagt saksfremlegg).

Innføring av denne type forskrift setter til side muligheten for avveininger av arealbruksinteresser som vanligvis skjer etter PBL. Erfaringer fra planprosesser de siste

årene knyttet til kommuneplanens arealdel i Frøya og Hitra har vist at Forsvaret har vunnet frem med innsigelser etter PBL knyttet til å ha hensynssoner for skyte- og øvingsvirksomhet i sjø, og dermed forhindret etablering av akvakulturanlegg innenfor Forsvarets skyte- og øvingsområder.

Fylkesdirektørens konklusjon:

1. Fylkesdirektøren anerkjenner Forsvarets sitt behov for skyte- og øvingsfelt i sjø som en vesentlig nasjonal interesse og behovet for revisjon av skyte- og øvingsstrukturen som er beskrevet i høringsnotatet. Fylkesdirektøren ser det som positivt at Forsvarsdepartementet legger opp til at flere felt i områdene i Frohavet avvikles, og at områder i sjø dermed frigjøres for annen bruk, eller eventuelt for vern.
2. Fylkesdirektøren savner en grundigere vurdering av sikkerhetsloven som hjemmelsgrunnlag og forholdet mellom sikkerhetsloven og PBL. Det er uklart hvordan departementet ser for seg at sikkerhetsloven, med tilhørende forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø, skal kobles til PBL. Som departementet selv påpeker i høringsnotatet, gjelder PBL 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen. Forslaget vil dermed frata kommunene handlingsrom innenfor de områdene som ligger innenfor PBL sitt virkeområde og der de er arealmyndighet. Fylkesdirektøren synes prosessen virker mangelfull og ser det som bekymringsfullt at store arealer i sjø blir beslaglagt uten at etablerte prosesser for samordning og avveining av interesser blir fulgt.
3. Fylkesdirektøren mener at det er en mangelfull beskrivelse og vurdering av konsekvenser for annen aktivitet i områdene, herunder hvilke unntaksbestemmelser som vil gjøre seg gjeldende med tanke på mulighet for sameksistens og avbøtende tiltak. Det må som et minimum forutsettes konsekvensanalyser for hele området som tilsvarer kravene som legges til grunn i PBL.
4. På bakgrunn av dette mener fylkesdirektøren at det er behov for å gjennomføre en mer omfattende utredning og prosess før det tas beslutning om å fastsette ny struktur for skyte- og øvingsfelt i sjø for Forsvaret.